

Justitiedepartementet
Ert dnr: Ju2021/03715

Yttrande - betänkandet Vägar till ett tryggare samhälle

Örebro kommun har erbjudits att lämna synpunkter på utredningsbetänkandet "Vägar till ett tryggare samhälle" (SOU 2021:85).

Generella kommentarer

Örebro kommun instämmer i utredningens bedömning att brottsofferpolitiken ska vara grundad i kunskap om vilka behov olika grupper av brottsutsatta har samt vilka resultat som olika insatser riktade till brottsoffer får. Vi instämmer i utredningens skrivningar och avgränsningar och håller med om att de områden som lyfts fram är ytterst viktiga för att arbeta med brottsutsatta. Örebro kommun instämmer vidare i utredningens beskrivningar av hur kommuner kan arbeta med brottsutsatta och de ligger väl i linje med det arbetssätt som Örebro kommun försöker eftersträva. Det är oerhört viktigt med socialpreventiva insatser och att kartlägga behoven för att rikta insatserna dit där de gör störst nytta.

Örebro kommun vill också framhålla vikten av att arbeta med brottsutsatta och kriminella i samma sammanhang. Utveckling av kriminalitet och utsatthet för brott är så ihopkopplade som företeelser att satsningar bör göras på båda områdena tillsammans. Att vara utsatt för brott ökar risken att utveckla kriminalitet, och personer som utsätter andra för kriminella/ våldsamma handlingar kan även i många fall vara brottsoffer. Inte minst i fråga om utsatthet för våld.

Vi tillstyrker förslaget att Brottsoffermyndigheten bör ges ett förstärkt uppdrag att stärka kunskapen om brottsutsatta och de åtgärder som riktas mot gruppen inom ramen för kommunernas arbete. Vidare tillstyrker Örebro kommun förslagen om att Socialstyrelsen ges uppdrag som handlar om att ge förslag på hur uppföljning av arbetet riktat mot brottsutsatta ska se ut samt att forma en vägledning för att stödja kommunernas arbete inom socialtjänsterna med brottsofferstöd.

Generellt är det bra vid förändringsprocesser att känna till ett nuläge och därför kan det vara rimligt att en granskning av kommunernas arbete med brottsofferstöd görs. Om det samtidigt tas fram en vägledning för kommunerna och ett utvärderingsinstrument är det dock också rimligt att kommunerna ges möjlighet att anpassa sitt arbete med brottsofferstöd till de nya målsättningarna. Att arbetet ser olika ut i kommunerna idag beror sannolikt på att olika kommuner har olika mycket resurser för att kunna stödja kraftfullt på detta område. Därför bör staten överväga någon form av stöd till kommuner, förslagsvis genom kostnadsutjämningsystemet. Det är alltså viktigt med både metodstöd och på något sätt även ekonomiskt stöd till kommunerna.

Örebro kommun ser att frågan om brottsofferstöd bör ingå strategiskt i det brottsförebyggande arbetet i kommunerna, och kanske framförallt det socialpreventiva arbetet. Örebro kommun vill också betona vikten av att koppla på trygghetsfrågorna och ha fokus på jämlik trygghet. Vidare är det viktigt att framhålla betydelsen av att involvera civilsamhället i det brottsförebyggande arbetet och brottsofferstödet. Idag står civilsamhället för en stor del av det stöd som faktiskt ges och för framtiden är det viktigt att kommunerna har en bra och utvecklad dialog och samverkan kring brottsofferstöd.

Delbetänkandet bör i större utsträckning och inom fler områden förtydliga kraven på prövning av barnets bästa. I del 7.8 som handlar om skyddande boenden ges en bra beskrivning av vilka krav som finns och dessa bör återkomma mer brett i hela betänkandet.

Specifika kommentarer

I volym ett, sid. 61 beskrivs hur barnkonventionen ställer krav på att barns rättigheter ska beaktas. Beskrivningen är bra men det är viktigt att framhålla att barns bästa och prövningen av barns bästa är lagstyrt och inte valbart. Oaktat vad till exempel Barnombudsmannen framhåller finns specifika rättigheter för barn och ungdomar i barnkonventionen. Det är viktigt att barnrättsperspektivet blir tydligt i betänkandet och att det är ett lagkrav att rättigheterna tas om hand.

I volym 2, sid. 217 talas också om barns särskilda behov i rättsprocessen. Även här är det viktigt att betona att barn i första hand har rättigheter. Barn har inte bara behov i till exempel en rättsprocess utan specifika rättigheter.

I volym ett, sid. 64 bör förklaras att *bevittnar* betyder att barnet upplever, vet om, och drabbas av våldet även om hen inte ser det.

Marie Brorson (S)
Ordförande Kommunstyrelsens utskott för socialt förebyggande arbete
Örebro kommun